— Слухай-но, як ми зробимо: киньмо кості.

— Гаразд, — погодився другий чоловік, одночасно повертаючись до індіянина, що саме лагодив собі лижви, сидячи в кутку хатини. — Слухай-но, Старий Дзьобе, а метнись лишень до Олсонової хати та позич у нього кості до грання.

Цей несподіваний наказ, що перебив розмову про платню робітникам, про дрова та про харчі, здивував Старого Дзьоба. Окрім того, було ще зарано, й він ніколи не стрічав, щоб білі — подібні до Пентфілда та Гатчинсона — сідали гуляти в кості чи то в карти, не попоравши усієї роботи. Але, як і кожний юконський індіянин, він і оком не змигнув, а зодяг свої рукавиці й пішов з хатини.

Хоча перейшло вже за восьму годину, надворі було ще зовсім темно, і житло їхнє освітлювала лойова свічка, встромлена в порожню пляшку з-під віскі. Вона стояла посеред немитого цинового начиння, що його було награмсано на сосновому столі. Стікаючи довгою шийкою пляшки, лій застигав і утворював мініатюрні глетчери. У малій кімнатці, що правила цим людям за оселю, геть усе гайном стояло — точнісінько, як і на столі. Попід однією стіною влаштовано було два ліжка, одне над одним; їх не було застелено, і, ото як удосвіта двоє чоловіків сповзло з них, укривала так і звисали додолу.

Дарма що Лоуренс Пентфілд та Коррі Гатчинсон були мільйонери, нічого незвичайного у їхньому вигляді не було — вони скоріше скидалися на лісорубів з якогось мічманського табору. Але там, у темряві, де зяяли щелепи ям, їхні люди, що одержували по п'ятнадцять доларів денно, тягали коловоротами відра породи й золотодайного піску, який лежав на самому днищі, і відділяли золото-дайний пісок від твердої породи. Кожного дня вони видобували золота на тисячі доларів, і все те належало Пентфілдові та Гатчинсонові, які посіли місце найбагатших королів Бонанзи.

Пентфілд порушив тишу, що запанувала відтоді, як пішов Старий Дзьоб: він зібрав докупи брудні тарілки й застукотів пальцями по звільненому місці на столі. Гатчинсон зняв нагар із свічки, що почала-но чадіти, і задумливо розітер сажу великим і вказівним пальцями.

— Лихий би його взяв, краще б ми поїхали разом! — скрикнув він несподівано. — І скінчилися б усі суперечки.

Пентфілд похмуро скинув на нього оком.

— Коли б не твоя клята впертість, ми б давно вже дійшли згоди. Тільки й діла, що зібратися тобі та їхати. Я б уже тут доглянув роботи, а на той рік і собі вибрався б.

— І чого б то я їхав? Адже ж на мене, здається, ніхто не чекає…

— А твоя рідня? — відрубав Пентфілд.

— Так і на тебе чекають, — не здавався Гатчинсон. — Ти знаєш хто — я маю на увазі твою дівчину…

Пентфілд понуро знизав плечима.

— Вона може підождати.

— Зваж і на те, що вона чекає вже два роки.

— Далебі, ще за один рік вона не постаріє.

— То вже буде три роки. Зваж на це, приятелю, три роки тут, на краю світу, в цьому клятому закутні, де тільки засудженим і каратися… — Гатчинсон з відчаєм махнув рукою, мало не стогнучи.

Він був на кілька років молодший за свого компаньйона; мав од сили двадцять шість. Щось журливе проглядало у виразі його обличчя, як це часто буває в людей, що марно прагнуть того, чого вони вже давно позбавлені. Та ж сама журба була і в Пентфілдовому обличчі, і відчай його ліг тягарем ще й на плечі.

— Мені снилося цієї ночі, немов я в Зинкенда, — мовив він. — Грала музика, дзенькотіли шклянки, бриніли голоси, сміялися жінки, а я замовляв собі яєчка… так, сер, яєчка: і смажені, і варені, і яйця-поч, і яєчню-бруї, і які ти тільки знаєш, і ковтав їх, не перебираючи, скоро їх подавано на стіл.

— А про мене, краще б замовити салати та городини, — підхопив пожадливо Гатчинсон, — і добрячий шмат ледь-ледь присмаженої полядвиці з молоденькими цибулинками та редечкою, що так і вихрумкують на зубах…

— Мабуть, усе це я залюбки з'їв би після яєчок, аби ж то тільки не прокинувся, — зітхнув Пентфілд.

Він підняв з підлоги пооббиване під час переїздів банджо і почав замислено перебирати струни. Гатчинсон здригнувся й глибоко зітхнув.

— Облиш! — гукнув він із несподіваною люттю, коли той почав награвати якоїсь веселої швидкої пісні. — Так збожеволіти можна. Я не знесу цього.

Пентфілд кинув банджо на ліжко й продекламував:

Хто скаже це, хто визнає: ось чую лопотання…

Я — пам'ять і страждання, я — Місто!

Я — все, про що нагадує вечірнє вбрання!

Його товариш якось зіщулився і голову похилив на стіл. Пентфілд почав знову вистукувати одноманітне щось по столі. Раптом голосний тріскіт дверей привернув його увагу. Мороз плазом ліз у хату, немов хто простирало кинув, і Пентфілд почав стиха:

В оборі вівці, галузки голі,

Лосось до моря йде;

Благаю в долі, щоб у цім домі

Колись я стрів тебе…

Він замовк, і тиша не ввірвалася, аж доки не ввійшов Старий Дзьоб і не кинув на стіл кості.

— М-м… дуже зимно, — промурмотів він. — Олсон… м-м… казав мені, що… м-м… Юкон минулої ночі замерз…

— Чуєш, старий?! — скрикнув Пентфілд, плескаючи Гатчинсона по плечі. — Той, кому поталанить виграти сьогодні, завтра вже мчатиме дорогою до рідного краю.

Він узяв коробку з костями і різко струснув її.

— Як гратимемо?

— Та в простий покер, — відповів Гатчинсон. — Ану лишень кидай!

Прибравши з грюкотом начиння зі столу, Пентфілд викинув п'ять костей. Обидва швидко нахилилися, пильно вдивляючись. Випало без пари, а найбільше очко була п'ятірка.

— Не пощастило! — зойкнув Пентфілд. Поміркувавши трохи, Пентфілд зібрав усі п'ять костей і поклав до коробки.

— Щоб я був тобою — залишив би п'ятірку, — зауважив Гатчинсон.

— Нізащо. А спробуймо ще, — відповів Пентфілд, викидаючи кості.

І знову випали без пари, а на всіх п'яти було послідовно від двох до шести очок.

— Ат! І вдруге не пощастило! — простогнав він. — Нащо тобі кидати, Коррі. Однаково твоя поб'є.

Другий мовчки зібрав усі кості, поторохтів ними й широким рухом викинув на стіл, але і йому небагато пощастило — кругом-бігом шість очок.

— Все ж краще, ніж у тебе, та чекай — зараз більше буде, — сказав він, підбираючи чотири кості, щоб до шести кинути. — Ось побачиш, виграю.

Але випали двійка, порожня, трійка, четвірка й п'ятка — однаково погано, і не краще й не гірше за Пентфілдове.

Гатчинсон зітхнув.

— Така гра трапляється раз на сто років, — мовив він.

— Раз на мільйон, — відгукнувся Пентфілд, швиденько згріб кості й викинув. Цього разу випало три п'ятки. Він довго трусив коробку і зрештою дістав ще одну п'ятку. Гатчинсон, здавалося, втратив останню надію.

Проте йому відразу ж поталанило: випало три шістки. Розпач і сумнів з'явились в очах другого, а йому вернулася надія. Він має ще раз кидати. Ще одна шістка — і він зможе поїхати кригою до Солоної Води і далі до Сполучених Штатів. Він струшував кості в коробці і тільки-но хотів кинути, аж раптом передумав і знов заходився трусити.

— Мерщій! Мерщій! Не цілу ж ніч ти труситимеш! — наче відрубав Пентфілд; його нігті аж позгиналися — так міцно притиснув він їх до столу, намагаючись опанувати себе.

Кості покотилися, і очі двох чоловіків уп'ялися в шістку. Обоє не відводили від неї очей. Запала довга тиша. Гатчинсон нишком скинув оком на свого партнера, а той так само крадькома перехопив його погляд і стиснув губи, аби не виказати себе.

Гатчинсон засміявся, схоплюючись на рівні ноги. Однак сміх той був нервовий і зніяковілий. Саме трапився такий прикрий випадок, коли неприємніше виграти, аніж програти. Гатчинсон підійшов до свого партнера, але той розлютовано вигукнув:

— Забий рота, Коррі! Наперед знаю, що ти скажеш, — краще, мовляв, тобі лишитися, а мені їхати й таке інше. Отже, помовч. Ти маєш родичів у Детройті і мусиш з ними побачитись, то й край. Окрім того, ти зможеш зробити для мене те, заради чого, власне, я хотів їхати.

— Тобто?..

Пентфілд прочитав невисловлене запитання в очах свого партнера і відповів:

— Так, саме це. Ти можеш привезти її сюди до мене. Тільки й різниці, що шлюб відбудеться в Доусоні, а не у Сан-Франціско.

— Ти збожеволів, чоловіче! — заперечив Коррі Гатчин-сон. — Як же, світе мій, я її везтиму? Вона ж мені не брат, не сестра… Та я ж її навіть ніколи й не бачив… а тому, сам розумієш, нам не дуже-то годилося б подорожувати разом. Звичайно, все було б гаразд, — ти і я певні цього; та поміркуй-но, як воно виглядатиме для інших, чоловіче!

Пентфілд вилаявся нишком, відсилаючи тих інших з усіма їхніми поглядами до менш холодного місця, ніж Аляска.

— Коли б ти зараз мене послухав та не заносився так високо, — провадив далі його компаньйон, — ти й сам зрозумів би, що найкраще тобі поступитися і їхати цього року. А на той рік — один лише рік, та й тільки, — я й собі зможу звідси повіятись.

Пентфілд заперечливо хитнув головою, хоч було видко, що це для нього велика спокуса.

— Ні, це неможливо, Коррі, друже. Я щиро ціную твою великодушність і все таке інше, але це було б занадто. І до того ж мені було б прикро ввесь час там відчувати, що ти тут кряжиш замість мене!

Враз його пройняла якась думка. Він кинувся до свого ліжка, чогось шукаючи, хапливо порозкидав усю постіль, витяг, нарешті, блокнота й олівця і, сівши до столу, почав щось швидко й упевнено писати.

— Ось, — сказав він, всовуючи написаного кривулями листа в руку своєму компаньйонові. — Ти тільки відвезеш і передаси його, і все буде гаразд.

Гатчинсон перебіг очима листа й поклав його на стіл.

— Почім ти знаєш, що її брат погодиться на цю страшну подорож? — спитався він.

— О, задля мене він погодиться… і задля своєї сестри, — відказав Пентфілд. — Розумієш, він ще надто зелений, і на нього самого я б її не звірив; але якщо поруч будеш ти, їхати буде легко й безпечно. Тільки-но туди прибудеш, піди до неї і поясни їй усе. Опісля можеш собі їхати на схід, до родичів; а вже навесні вона з братом чекатиме на тебе. Вона тобі відразу сподобається, я знаю; а щоб ти впізнав її, як зустрінеш, то поглянь сюди.

Так кажучи, він відкрив покришку годинника і показав фотографію дівчини, приліплену там усередині. Коррі Гатчинсон глянув, і очі йому засвітилися від захоплення.

— Її звати Мейбл, — провадив далі Пентфілд. — До речі, я поясню тобі зараз, як знайти їхній дім. Тільки-но дістанешся до Фріско[62], візьми кеб і скажи тільки: "До Голмса, Мірдон Авеню…" А проте можеш навіть і не називати Мірдон Авеню. Кожен кебмен, безперечно, знає, де мешкає суддя Голмс.

— І знаєш що, — знову почав Пентфілд по невеличкій паузі, — непогано було б, коли б ти придбав для мене деякі речі, приміром… ну… от…

— Все те, що потрібне жонатому чоловікові, — закінчив, усміхаючись, Гатчинсон.

Пентфілд і собі посміхнувся.

— Саме це: серветки, обруси, простирадла, пошивки тощо. Може, натрапиш там на гарний сервіз. Ти розумієш, їй нелегко буде призвичаюватися до нашого життя. Ти можеш навантажити все те на пароплав, що йде Берінговим морем. Слухай-но, а що коли… ану, як ще й піаніно?

Гатчинсон гаряче схвалив цю думку. Неохота йому нараз зникла, він цілком захопився своєю майбутньою місією.

— Їй же бо, Лоуренсе, — сказав він, коли вони вже все обміркували й підвелися з-за столу, — все буде гаразд! Я привезу тобі дівчину цілісіньку, й вітрові не дам на неї дмухнути! Я поратимуся коло їжі й глядітиму собаки, а братові лишиться тільки пильнувати її комфорту і робити для неї те, що я забуду. Але я, сто чортів, забувати нічого не збираюся!

Наступного дня Лоуренс Пентфілд потиснув товаришеві востаннє руку і довго ще дивився, як їой мчав зі своїми собаками вгору замерзлим Юконом, поспішаючи до Солоної Води, в широкий світ. Пентфілд вернув до своєї копальні в Бонанзі, де стало ще тоскніше, ніж до того, і мужньо почав готуватися до довгої зими. Роботи було сила: треба було наглядати за робітниками, показувати як шурфи рити, коли натрапляли на золотодайну жилу. Та серце йому не лежало до роботи. І ніяка робота не захоплювала його, аж доки на пагорбку біля копальні почали виростати брусовані стіни нової хати. Це мала бути велика хата, дуже тепла, поділена на три зручні кімнати. Кожну колоду тесали руками. Далебі, дорога то була примха — адже теслярам доводилося платити по п'ятнадцять доларів денно. Та Пентфілд не зважав на витрати, коли йшлося про будинок, де житиме Мейбл Голмс.

Він клопотався будуванням тої хати, ввесь час виспівуючи: "Благаю в долі, щоб у цім домі колись я стрів тебе…" Був у нього календар, пришпилений над столом на стіні, і щоранку він перш за все викреслював одне число і рахував, скільки ще днів лишається до тої пори, коли його компаньйон примчить сюди навесні юконською кригою. А ще він нікому не дозволяв спати у новій хаті на пагорбку — це була його друга примха. Хата мала лишатися такою ж свіжою до приїзду майбутньої господині, як і свіже було те ретельно обтесане колоддя; і скоро будівлю було закінчено, Пентфілд повісив на двері замок. Нікому не вільно було заходити туди, опріч нього самого, а він залишався там цілими годинами,

і коли виходив звідти, то обличчя йому якось дивно змінювалося, а очі світилися лагідно й тепло.

У грудні він одібрав листа від Коррі Гатчинсона. Той уже відвідав Мейбл Голмс. Вона саме така, якою й мала бути дружина Лоуренса Пентфілда, — писав Коррі. Він був у захваті, а тому й лист його примусив кров швидше переливатися у Пентфілдових жилах. Іще надходили листи, вони йшли цугом один за другим, а часом навіть і по два, й по три заразом — коли пошта затримувалась. І в усіх була одна пісня. Коррі тільки-но повернувся з Мірдон Авеню; Коррі саме збирається на Мірдон Авеню або Коррі зараз на Мірдон Авеню. Він усе барився й барився у Сан-Франціско, а про Детройт і згадувати забув.

Лоуренс Пентфілд почав уже думати, що його компаньйон забагато часу бавить у товаристві Мейбл Голмс, забуваючи за своїх родичів на сході, що до них він мав завітати. Пентфілд навіть піймав себе на тому, що це його непокоїть; але він непокоївся б, мабуть, дужче, коли б не знав Мейбл та Коррі так добре. Мейбл теж у своїх листах писала все про Коррі. До того ж, коли йшлося про подорож на Аляску та шлюб у Доусоні, в тоні листа відчувалася нерішучість або навіть нехіть. Пентфілд відписував їй, жартуючи з її побоювань, що, як йому здавалося, були породжені більше страхом перед труднощами та небезпеками подорожі, аніж дівочою соромливістю.

Проте довга, вже третя, зима та нестерпно нудне чекання далися йому взнаки. Керування роботою на копальнях та безперервна гонитва за золотодайною жилою ще більше обтяжували замкнене коло його одноманітного життя, і наприкінці січня він почав раз у раз їздити до Доусона, де мав змогу забутися на мить біля картярських столів. Він вигравав, бо міг дозволити собі програти, і вираз "Щастить, як Пентфілдові" ввійшов у вжиток серед картярів, що полюбляли фараона.

Отак щастило йому аж до половини лютого. І хто його зна, може, б і далі воно так ішлося, якби після однієї великої гри він не кинув картярство.

Цього разу картярі засіли в "Опері", і цілу годину здавалося, що не існує тої карти, поставивши на яку, він би не виграв. У перерві, коли банківник почав тасувати колоду, Нік Інвуд, власник картярського столу, зауважив між іншим:

— Чули, Пентфілде, здається, ваш компаньйон витинає дивні штуки там удома?

— Дайте Коррі спокій, він уміє розважатися, — відповів Пентфілд. — Далебі, він заробив право на відпочинок.

— Звісно, у кожного свій смак, — засміявся Нік Інвуд, — але, як на мене, розважатися і одружитися — не зовсім однакові речі.

— Коррі одружився?! — згукнув Пентфілд; він не повірив, але був дуже вражений.

— Атож, — відповів Інвуд. — Я вичитав це у газеті з Фріско, доправленою до нас кригою сьогодні вранці.

— Ну, і хто ж вона? — допитувався Пентфілд з терплячістю людини, яка знає, що з неї жартують, і чекає, що зараз ось вибухне веселий сміх.

Нік Інвуд витяг газету з кишені і почав перебігати її очима, зауваживши:

— Я маю не блискучу пам'ять на ймення, але звуть її щось так наче Мейбл… Мейбл… Ага, ось воно: "Мейбл Голмс, дочка судді Голмса", — саме так.

Лоуренс Пентфілд навіть і оком не повів, хоч здивувався, яким це чином хтось на Півночі довідався її ім'я. Він спокійно обвів поглядом усіх присутніх, сподіваючися, що хто-небудь з них себе викаже, але обличчя

їхні виявляли тільки найзвичайнісіньку цікавість. Тоді він повернувся до господаря і сказав холодно й спокійно:

— Інвуде, б'юся навзаклад на п'ятсот доларів, що в газеті нічого того немає.

Господар картярні подивився на нього, здивовано посміхаючись.

— Кинь, хлопче! На біса мені твої гроші.

— Так я й думав, — глузливо посміхнувся Пентфілд, беручися знову до гри і роблячи подвійну ставку.

Лице Нікові Інвуду спалахнуло і, мовби собі не довіряючи, він знову перебіг очима по рядках газети. А тоді повернувся до Лоуренса Пентфілда.

— Слухайте-но, Пентфілде, — сказав він квапливо й схвильовано, — я не можу вам цього подарувати.

— Чого подарувати? — різко спитався Пентфілд.

— Ви натякнули, що я збрехав.

— Нічого подібного, — сказав той. — Я тільки зауважив, що ви намагалися невдало пожартувати.

— Прошу робити ставки, добродії, — озвався банківник.

— Та я ж вам кажу, що це правда, — наполягав Нік Інвуд.

— А я вам уже сказав: б'юся навзаклад на п'ятсот доларів, що в газеті цього нема, — відповів на те Пентфілд, кидаючи на стіл важкеньку торбинку з золотим піском.

— Нічого не вдієш! Хоч і шкода, а доведеться взяти ваші гроші, — мовив Інвуд, передаючи Пентфілдові до рук газету.

Пентфілд подивився і не зміг примусити себе повірити. Кинув погляд на заголовок "З північного краю примчав молодий Лохинвар" і перебіг очима повідомлення — аж до імен Мейбл Голмс та Коррі Гатчинсона. Тоді склав газету, передивився першу сторінку і прочитав угорі назву. Це була газета із Сан-Франціско.

— Гроші ваші, Інвуде, — кинув він з коротким смішком. — Коли мій компаньйон розійдеться, то ніяк не вгадаєш, що він утнути може.

Тоді знову взявся він до того повідомлення й прочитав його слово по слову, дуже повільно і дуже пильно. Він не мав більше ніяких підстав сумніватися. Безперечно Коррі Гатчинсон одружився з Мейбл Голмс. "Компаньойн Лоуренса Пентфілда, ще пам'ятного громадянству Сан-Франціско, — писалося в газеті, — і сам — один з бонанзьких королів, який володіє разом із тим джентльменом багатьма найприбутковішими на Клондайку підприємствами". А далі, наприкінці вже, він прочитав: "Ширяться чутки, що містер та місіс Гатчинсон хочуть після короткочасної подорожі на схід до Детройта перебути свій справжній медовий місяць, подорожуючи по казковій клондайкській країні".

— Я незабаром повернусь, моє місце залишіть за мною, — кинув Пентфілд, підводячись і забираючи свою торбинку, яка тим часом уже побувала на терезах і полегшала на п'ятсот доларів.

Пентфілд вийшов на вулицю і купив собі сіетлську газету. В ній ішлося про те ж саме, тільки було стисліше викладено. Коррі та Мейбл,

безперечно, побралися. Пентфілд повернувся до "Опери" і, сівши на своє місце, запропонував грати без обмеження ставки.

— Він бажає реваншу, — засміявся Нік Інвуд, на знак згоди кивнувши банківникові. — Я саме збирався піти до складів компанії, та, мабуть, лишуся, щоб подивитися на вашу перемогу.

І Лоуренс Пентфілд таки виграв після двогодинного завзятого змагання! Банківник відкусив кінчик свіжої сигари і, запаливши сірника, оповістив, що банк зірвано. Пентфілд згріб свої сорок тисяч, потиснув руку Нікові Інвуду і заявив, що це він грав востаннє — тут чи деінде.

Ніхто не знав, нікому й на думку не спало, як вразила його та новина, якого завдала йому болю.

На вигляд він зовсім не змінився. Цілий тиждень порався він коло своїх справ, як і завше бувало; аж ось йому потрапив на очі опис того весілля, надрукований вже у портлендській газеті. Тоді він домовився із одним своїм другом, щоб той придивився за копальнею, а сам на собаках подався Юконом угору. Він прямував до Солоної Води, а по тому звернув на Білу річку. За п'ять день він натрапив на мисливський табір індіян на Білій річці. Увечері було влаштовано бенкет, і він мав честь сидіти поруч ватажка; а назавтра вранці вже гнав собак назад до Юкону. Та цим разом він був уже не сам. Молода індіянка годувала його собак того вечора і допомагала йому нап'ясти намета. Змалку її якось пом'яв ведмідь, і тепер вона трохи накульгувала. Звали її Лашка; спершу вона боялася чужого білого чоловіка, що прибув з Безвісти, взяв її собі за жінку, не глянувши на неї, не мовивши до неї й слова, а тепер віз її з собою в ту Безвість.

Але Лашці повелося краще, ніж більшості індіянських дівчат, що бралися з білими чоловіками на Півночі. В Доусоні поганський шлюб, що зв'язав їх, було освячено ще й урочистим обрядом: за звичаєм білих людей їх повінчав священик. З Доусона, де все здалося їй мрією чи сном,

Пентфілд одвіз її просто до Бонанзької копальні і оселив у новій хаті з добре тесаного колоддя на пагорбку.

Люди не могли отямитися з великого дива, і дивувалися вони не так з того, що Лоуренс Пентфілд поділив ложе й домівку з індіянкою, як із того, що шлюбною церемонією він узаконив цей зв'язок. Навіщо було брати церковний шлюб? Але Пентфілда ніхто не чіпав. Доки примхи людини не шкодили громаді, громада давала людині спокій, тож Пентфілдові було вільно ходити в гостину до тих чоловіків, що мали білих жінок. Шлюбна церемонія не дозволяла ставитися до нього просто як до білого, що живе з індіянкою, і разом з тим позбавила його закидів у неморальності, хоч були такі чоловіки, що не схвалювали його вибору.

Листи з Сан-Франціско більше не надходили. Шестеро санок з поштою загинуло біля Великого Лосося. Окрім того, Пентфілд знав, що Коррі з молодою на той час уже мали подорожувати. Вони справляли весільну подорож — ту подорож, що про неї він мріяв протягом двох безмежно тоскних років. Від цієї думки губи йому гірко кривилися; але він того і взнаки не давав, тільки ставав ласкавіший до Лашки.

Промайнув березень, наближався вже й кінець квітня, коли одного весняного ранку Лашка спиталася дозволу поїхати до сиваша Піта, чия хатина була за кілька миль униз річкою. Пітова жінка, індіянка з річки Стюарт, надіслала звістку, що занедужало її немовля, а Лашка, в якої напрочуд сильно розвинене було материнське почуття, глибоко вірила в те, що добре знається на дитячих хворобах, і була завжди готова глядіти дітей жінок, поки що щасливіших за неї.

Пентфілд повпрягав свої собаки і, посадивши Лашку в санки, вирушив униз руслом річки Бонанзи.

Повітря дихало весною. Мороз уже не дошкуляв, як узимку, і хоч сніги ще вкривали землю, мурмотіння та дзюркіт води свідчили, що залізні обійми зимові слабшають. Де-не-де слід провалювався попід

кригу, і доводилося об'їздити ополонки. І саме в такому місці, де було ніяк розминутися двом санкам, Пентфілд почув усе ближче дзеленчання дзвоників і спинив свої собаки.

Ще мить, і на вузькому закруті з'явився запряг потомлених собак, що тягли тяжко навантажені санки. Біля тих санок ішов чоловік, і його манера поганяти здалася Пентфілдові дуже знайома; за санками простувало двоє жінок. Пентфілд знову перевів очі на погонича. То був Коррі. Пентфілд стояв і чекав. Він був радий, що Лашка з ним. Кращу зустріч було б важко влаштувати й нарочито, — подумав він. І чекаючи на них, він намагався уявити собі, що ж вони скажуть, що вони спроможуться сказати. Як на нього, то йому немає потреби говорити. Пояснення мали давати вони, і він був готовий їх вислухати.

Коли вони порівнялися, Коррі впізнав його й спинив свої собаки.

— Здоров, старий! — згукнув він і простяг Пентфілдові руку.

Пентфілд потис її, але холодно й мовчки. Тим часом надійшли обидві жінки, і він побачив, що друга — то Дора Голмс. Він скинув хутряного малахая, що його навушники метлялися від вітру, потис їй руку і повернувся до Мейбл. Вона хотіла кинутися йому назустріч, сяючи радістю й красою, але спинилася, немов розгубившись, перед його простягненою рукою. Він мав намір сказати: "Як ся маєте, місіс Гатчинсон?", але оте "місіс Гатчинсон" чомусь застрягло йому в горлі, і він тільки промурмотів: "Як ся маєте?"

Становище було таке ніякове й неприємне, що кращого Пентфілд не міг і бажати. Мейбл — цілком природно — збентежилась і захвилювалася; а Дора, що її, очевидячки, взяли як миротворицю, сказала:

— Що вам сталося, Лоуренсе?

Та, перш ніж він спромігся відповісти, Коррі потяг його за рукав, відводячи набік.

— Слухай-но, старий, що це має означати? — спитався Коррі, притишивши голос і показуючи на Лашку очима.

— Не розумію, Коррі, яке тобі до того діло, — глумливо відповів Пентфілд.

Але Коррі стояв на своєму:

— Що то за індіянка у твоїх санках? Ніяк не збагну. Сподіваюсь, ти зможеш дати пояснення. Хто вона? Чия та індіянка?

Отоді Лоуренс Пентфілд зробив свій удар, і зробив його із таким спокійним вдоволенням, яке, здавалося, відшкодувало кривду, що йому заподіяно.

— Та індіянка — моя дружина, — промовив він, — місіс Пентфілд, до ваших послуг.

Коррі Гатчинсонові аж дух перехопило, а Пентфілд одвернувся від нього і підійшов до жінок. У Мейбл на обличчі було занепокоєння, але вона стримувала себе і, як видко, не мала охоти розмовляти. Він повернувся до Дори й запитав так привітно, ніби нічого не сталося:

— Як вам подорожувалося? Чи не дошкуляв ночами мороз? А як почуває себе місіс Гатчинсон? — додав він по тому, дивлячися на Мейбл.

— Ох, який же ви дурнесенький! — скрикнула Дора, кидаючись до нього і стискаючи його в обіймах. — Виходить, ви теж це прочитали? Я ж так і думала, щось тут не те, раз ви поводитесь так чудно!

— Я… я не розумію… — промурмотів він.

— Другого дня газета дала виправлення, — торохтіла Дора. — Ми й гадки не мали, що ви побачите той номер. У всіх інших газетах помилки не було, але, звичайно, ви прочитали саме ту нікчемну писанину.

— Стривайте, стривайте! Що ж ви хочете сказати? — спитав Пентфілд, якого відразу пойняв жах, немов він опинився край безодні.

Але Дора цокотіла далі.

— А вже коли стало відомо, що Мейбл і я збираємося на Клондайк, у "Двотижневику" написали, що тільки-но ми виїдемо з дому, на Мірдон Авеню стане сумно, в розумінні — самотньо, звичайно.

— Отже…

— Отже, місіс Гатчинсон — це я, — відповіла Дора. — А ви ввесь час думали, що то — Мейбл.

— Саме так, — повільно промовив Пентфілд. — Тепер я зрозумів… Репортер просто переплутав імення, а сіетлська та портлендська газети передрукували, як було.

Хвилину він стояв мовчки. Мейбл знову глянула на нього, і він побачив, що вона чекає. Коррі, здавалося, дуже зацікавив розідраний носак його мокасина, а Дора тим часом нишком позирала на незворушне обличчя Лашки, що сиділа у санях. Лоуренс Пентфілд дивився просто перед себе, вдивляючись у безнадійне своє майбутнє, де в сірій далині він бачив тільки собачий запряг, себе, і поруч — кульгаву Лашку.

Тоді він заговорив зовсім просто, дивлячись Мейбл у вічі:

— Дуже шкода. Мені й на думку не спадала така помилка. Я гадав, що ви побралися з Коррі. Але… там у санках сидить місіс Пентфілд…

Мейбл Голмс знесилено повернулася до сестри, немов тільки тепер відчула безмежну втому від тяжкої та довгої подорожі. Дора обняла її за стан. Коррі Гатчинсон все ще порався коло своїх мокасинів. Пентфілд швидко глянув на нього, на обох жінок, і попрямував до своїх санок.

— Ми не можемо стояти тут цілий день, адже ж на нас чекає Пітова дитина, — кинув він Лашці.

Довга пуга ляснула, собаки натягли посторонки, санки рвонули й помчали вперед.

— Слухай-но, Коррі, — гукнув Пентфілд, обернувшись. — Ти можеш оселитися в старій хаті. Вона вже давно порожнює. Я збудував нову, на пагорку.